| | |
|---|---|
| **TOÀ ÁN NHÂN DÂN**<br>**HUYỆN QUỐC OAI**<br>**THÀNH PHỐ HÀ NỘI** | **CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**<br>**Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** |
| Số: 44 /2024/QĐST-DS | *Quốc Oai, ngày 25 tháng 4 năm 2024* |

# QUYẾT ĐỊNH
# SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

*V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN QUỐC OAI - THÀNH PHỐ HÀ NỘI

***Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:***

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Ông **Kiều Văn Thành**.

*Thư ký ghi biên bản phiên họp:* Ông **Tạ Ngọc Anh** - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội.

*Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Quốc Oai tham gia phiên họp:* Bà **Nguyễn Thị Cúc** - Kiểm sát viên.

Trong ngày 25 tháng 4 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết Việc dân sự thụ lý số 105/2023/ TLST-DS ngày 21/11/2023 về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2024/QĐST-DS ngày 19/4/2024, gồm những người tham gia tố tụng sau:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà **Bùi Thị H**, sinh ngày 01 tháng 01 năm 1938.

*Người đại diện theo uỷ quyền của bà Bùi Thị H*: Ông **Kiều Văn Đ,** sinh ngày 13 tháng 04 năm 1975.

- *Người bị yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông **Kiều Văn H1**, sinh ngày 12/11/1970.

Đều có HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội;

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1- Bà **Kiều Thị T**, sinh ngày 21 tháng 07 năm 1965.

2- Bà **Kiều Thị S**, sinh ngày 16 tháng 08 năm 1968.

3- Ông **Kiều Văn Đ**, sinh ngày 13 tháng 04 năm 1975.

Đều có HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội;

Bà H, ông Đ có mặt; Ông H, bà Sáng, bà Thảo có đơn xin xét xử vắng mặt.

## NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

*Trong đơn yêu cầu ngày 06/03/2023 và trong quá trình giải quyết vụ việc dân sự người, đại diện theo uỷ quyền của bà Bùi Thị H ông Kiều Văn Đ trình bày:*

Tôi là mẹ đẻ của ông Kiều Văn H1, sinh năm 1970. ĐKHKTT và chỗ ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội. Từ khi sinh ra ông Kiều Văn H1 đã bị thiểu năng trí tuệ bẩm sinh, chậm phát triển cả về sức khoẻ và nhận thức. Khi lớn lên tôi nhận thấy ông Kiều Văn H1 là người không bình thường, không biết lao động hay giúp đỡ gia đình công việc gì. Luôn có những biểu hiện giống như người bị Tâm Thần, hay cười nói lẩm bẩm một mình. Năm 2005 ông H bệnh tình ngày càng nặng hay bị kích động đập phá đồ đạc của gia đình, hay bỏ nhà đi lang thang không biết đường về, gia đình phải đi tìm, mọi sinh hoạt của ông H phải có người chăm sóc. Từ năm 2018 đến nay gia đình thường xuyên phải đưa ông H vào Bệnh Viện Tâm Thần huyện Mỹ Đức - Hà Nội để điều trị nhưng bệnh tật sức khỏe của Ông H vẫn không có chuyển biến, không thay đổi mà còn nặng hơn.

Ngày 29/11/2023 Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai đã ra Quyết định Trưng cầu giám định số 105/2023/QĐ-TCGĐ yêu cầu Viện Pháp y tâm thần Trung Ương giám định ông Kiều Văn H1 có mất năng lực hành vi dân sự hay không? Đến ngày 11/04/2024 Viện pháp y Tâm thần Trung ương có kết luận số 99/KLGĐ: *"Tại thời điểm giám định đối tượng Kiều Văn H1 bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng tật chứng về hành vi đáng kể đòi hỏi điều trị. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72.1. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi".*

Tôi đồng ý với kết quả giám định của Viện pháp y tâm thần Trung Ương và không có thắc mắc gì.

Do con tôi không còn minh mẫn, không thể nhận thức và làm chủ hành vi và không đủ khả năng và điều kiện xác lập các giao dịch dân sự nên tôi đề nghị Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai giải quyết các yêu cầu sau:

1. Tuyên bố ông Kiều Văn H1, sinh năm 1970; Căn cước công dân số: 001070042487 do Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội cấp ngày 29/05/2021; HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Xác định ông Kiều Văn Đ (là em ruột của ông H) là người giám hộ đương nhiên cho ông Kiều Văn H1 trong tất cả các giao dịch dân sự theo quy định pháp luật.

3. Xác định bà Kiều Thị S (là chị gái ruột của ông H) là người giám sát việc giám hộ.

*Theo bản tự khai ngày 12/4/2024 người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Kiều Thị T, Kiều Thị S, Kiều Văn Đ cùng trình bày:* Thống nhất với trình bày của bà Bùi Thị H và cùng yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Kiều Văn H1 bị mất năng lực hành vi dân sự và công nhận ông Kiều Văn Đ (là em ruột của ông H) là người giám hộ đương nhiên cho ông Kiều Văn H1 trong tất cả các giao dịch dân sự theo quy định pháp luật. Cử bà Kiều Thị S (là chị gái ruột của ông H) là người giám sát việc giám hộ.

*Tại phiên họp,*

- Bà Bùi Thị H là người yêu cầu uỷ quyền cho ông Kiều Văn trình bày: Ông Đ giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Kiều Văn H1 mất năng lực hành vi dân sự và xác định ông Kiều Văn Đ là người giám hộ đối với ông Kiều Văn H1, bà Kiều Thị S là người giám sát việc giám hộ.

- Đại diện Viện kiểm sát công bố bài phát biểu:

*Về tuân thủ pháp luật tố tụng*: Thẩm phán và thư ký từ khi thụ lý việc dân sự đến thời điểm mở phiên họp đã tuân thủ đúng quy định pháp luật tố tụng dân sự và đương sự tuân thủ pháp luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp thẩm phán và thư ký đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

*Về việc giải quyết việc dân sự:* Căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần số 99/KLGĐ ngày 11/4/2024 của Viện Pháp Y tâm thần Trung ương thì yêu cầu của bà Bùi Thị H là có cơ sở và phù hợp với quy định của pháp luật.

Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điểm a khoản 2 Điều 35; Điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 149; Các Điều 361; 366; 367; 369; 370; 371; 372; 376 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Các Điều 22, Điều 46; 47; 48; 49; 54; 57; 58 và Điều 59 Bộ luật dân sự, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Bùi Thị H về việc yêu cầu tuyên bố ông Kiều Văn H1 là người mất năng lực hành vi dân sự; Xác định xác định ông Kiều Văn Đ là người giám hộ đối với ông Kiều Văn H1, bà Kiều Thị S là người giám sát việc giám hộ.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Bùi Thị H là người cao tuổi được miễn lệ phí theo Điều 12 Nghị quyết 326/20216/UBTVQH 14.

Về quyền kháng cáo: Các đương sự có quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

## NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

*Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự và Đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai nhận định:*

[1] **Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết:**

Căn cứ Giấy khai sinh do Ủy ban nhân dân xã Đ, huyện Q, tỉnh Hà Tây (nay là thành phố Hà Nội) cấp ngày 20/11/1970 thì bà Bùi Thị H là mẹ đẻ của ông Kiều Văn H1. Vì vậy, bà Bùi Thị H có quyền làm đơn yêu cầu tuyên bố ông Kiều Văn H1 mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 376 Bộ luật Tố tụng Dân sự.

Theo đơn yêu cầu của bà Bùi Thị H, Tòa án xác định đây là việc dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự.

Do ông Kiều Văn H1 có địa chỉ cư trú tại Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự thì Tòa án nhân dân huyện Quốc Oai thụ lý, giải quyết là đúng thẩm quyền.

[2] **Về nội dung việc dân sự:**

[2.1] **Đối với yêu cầu tuyên bố ông Kiều Văn H1 mất năng lực hành vi dân sự:**

Căn cứ vào Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 99/KLGĐ ngày 11/4/2024 của Viện pháp y Tâm thần Trung ương xác định: *"Tại thời điểm giám định đối tượng Kiều Văn H1 bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng tật chứng về hành vi đáng kể đòi hỏi điều trị. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72.1. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi".*

Căn cứ Khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định: *"Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần"*.

Tòa án có đủ cơ sở chấp nhận yêu cầu của bà Bùi Thị H về việc tuyên bố ông Kiều Văn H1 mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015; Khoản 1 Điều 376, Điều 378, Điều 379 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[2.2] **Đối với yêu cầu cử người giám hộ:**

Căn cứ lời trình bày của các đương sự, biên bản họp gia đình ngày 19/4/2024 và các tài liệu chứng cứ thu thập được trong quá trình giải quyết vụ việc cũng như tại phiên họp thì thấy: Ông Kiều Văn H1 là người trên 18 tuổi bị mất năng lực hành vi dân sự, có 01 vợ đã ly hôn năm 2011, chưa có con. Bố đẻ ông Kiều Văn H1 là ông Kiều Văn S đã chết năm 2017. Bà Bùi Thị H là mẹ đẻ của ông Kiều Văn H1. Do bà tuổi đã cao sức khoẻ yếu, đi lại khó khăn nên đã uỷ quyền cho ông Kiều Văn Đ là em trai ruột ông Kiều Văn H1 tham gia giải quyết vụ việc dân sự và đề nghị Toà án xác định ông Kiều Văn Đ là người giám hộ cho ông Kiều Văn H1 trong các giao dịch dân sự theo quy định pháp luật. Còn những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ việc đều thống nhất cử bà Kiều Thị S là người giám hộ cho ông Kiều Văn H1.

Theo khoản 2 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: *"Trường hợp cha và mẹ đều mất năng lực hành vi dân sự hoặc một người mất năng lực hành vi dân sự, còn người kia không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con cả là người giám hộ; nếu người con cả không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con tiếp theo có đủ điều kiện làm người giám hộ là người giám hộ"*.

Do bà Bùi Thị H đã cao sức khoẻ yếu, đi lại khó khăn chưa đủ điều kiện giám hộ nên đã uỷ quyền cho ông Kiều Văn Đ tham gia giải quyết vụ việc đồng thời xác định ông Kiều Văn Đ là người giám hộ cho ông Kiều Văn H1. Như vậy, ông Kiều Văn Đ là người có đủ điều kiện để là người giám hộ đương nhiên cho ông Kiều Văn H1 theo quy định tại Khoản 2 Điều 53 Bộ luật dân sự và ông Kiều Văn Đ được thực hiện quyền giám hộ theo Điều 58, 59 Bộ luật dân sự nên Tòa án chấp nhận yêu cầu là người giám hộ cho ông H của bà H.

[2.3] **Đối với việc cử người giám sát việc giám hộ:**

Theo quy định tại khoản 3 Điều 51 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về giám sát việc giám hộ thì: *"Người giám sát việc giám hộ phải là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ nếu là cá nhân, có điều kiện cần thiết để thực hiện việc giám sát."*

Xét thấy bà Kiều Thị S là người có đủ năng lực hành vi dân sự, có đủ điều kiện cần thiết để thực hiện việc giám sát. Bà Kiều Thị S là chị gái của ông Kiều Văn H1, gia đình cũng đã họp và thống nhất để bà Kiều Thị S là người giám hộ cho ông Kiều Văn H1, theo biên bản họp gia đình ngày 19/4/2024 nên việc cử bà Kiều Thị S là người giám sát giám hộ sẽ bảo vệ quyền lợi của các bên là có căn cứ, phù hợp với thỏa thuận của các bên và quy định của pháp luật nên chấp nhận.

[3] **Từ phân tích trên xét ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên họp là có căn cứ nên chấp nhận.**

[4] **Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:** Căn cứ điểm đ khoản 2 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của UBTVQH về mức thu, miễn giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án, Bà Bùi Thị H là người cao tuổi có đơn xin miễn lệ phí nên được miễn lệ phí việc dân sự.

## QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điểm a khoản 2 Điều 35; Điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 149; Các Điều 361; 366; 367; 369; 370; 371; 372; 376 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 22, Điều 46; 47; 48; 49; 51; 53; 54; 57; 58; 59 và Điều 136 Bộ luật dân sự năm 2015,

Căn cứ Luật Phí và Lệ phí năm 2015; Căn cứ Điểm đ Khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH-14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

**1.** Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự ngày 06/03/2023 của bà Bùi Thị H.

**- Tuyên bố ông Kiều Văn H1**, sinh ngày 12 tháng 11 năm 1970; Căn cước công dân số: 001070042xxx, do Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội cấp ngày 29/05/2021; HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội là người mất năng lực hành vi dân sự kể từ ngày quyết định này có hiệu lực pháp luật.

**- Công nhận việc cử ông Kiều Văn Đ**, sinh ngày 13 tháng 04 năm 1975 (em trai của ông Kiều Văn H1); Căn cước công dân số: 001075014xxx, do Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội cấp ngày 25/04/2021; HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội là người giám hộ đối với ông Kiều Văn H1.

**- Công nhận việc cử bà Kiều Thị S**, sinh ngày 16 tháng 08 năm 1968 (chị gái của ông Kiều Văn H1); Căn cước công dân số: 001168033xxx, do Cục Cảnh sát Quản lý hành chính về Trật tự xã hội cấp ngày 10/07/2021; HKTT và nơi ở: Đội 3, thôn Đ, xã Đ, huyện Quốc Oai, thành phố Hà Nội là người giám sát việc

giám hộ. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ, người giám sát giám hộ được thực hiện theo quy định của Bộ luật Dân sự.

**2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:** Bà Bùi Thị H là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí giải quyết Việc dân sự sơ thẩm.

**3. Quyền kháng cáo:** Các đương sự có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày mở phiên họp hoặc nhận được Quyết định hợp lệ.

**Nơi nhận:**
- *TANDTP Hà Nội.*
- *VKSND huyện Quốc Oai;*
- *Chi cục THADS huyện Quốc Oai;*
- *UBND xã Đông Yên;*
- *Các đương sự;*
- *Lưu: VP, hồ sơ.*

**THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

**Kiều Văn Thành**